

Kurslitteratur

Risk, sårbarhet och hållbar utveckling i samhällsplaneringen; Geografi (61-90 hp), 7,5 hp

Ht 2023 V. 49–03, Kurskod: 727G15, 93GE53

Litteratur i relation till kursens examinerande moment

Sem1: Litteraturseminarium – Matsäkerhet

El Bilali, H, Callenius, C, Strassner, C, Probst, L. Food and nutrition security and sustainability transitions in food systems. Food Energy Secur. 2019; 8:e00154.

<https://doi.org/10.1002/fes3.154>

Näringsdepartementet (2017). *En livsmedelsstrategi för Sverige – fler jobb och hållbar tillväxt i hela landet. Kortversion av regeringens proposition 2016/17:104.*

Inlämning 1: Individuell arbete med kommunal RSA

MSB, Vägledning för risk- och sårbarhetsanalyser, MSB245, 978-91-7383-129-1,

<https://www.msb.se/sv/publikationer/vagledning-for-risk--och-sarbarhetsanalyser/>

MSB, Föreskrifter om kommuners risk- och sårbarhetsanalyser, MSBFS 2015:5

<https://www.msb.se/sv/regler/gallande-regler/krisberedskap-och-informationssakerhet/msbfs-2015/>

MSB, Vägledning för identifiering av samhällsviktig verksamhet, MSB1408, ISBN: 978-91-7383-957-0, <https://rib.msb.se/filer/pdf/29799.pdf>

FOI, FOI:s modell för risk- och sårbarhetsanalys (FORSA), FOI-R--3288—SE, 978- 91-7056-128-3, [FOI:s modell för risk- och sårbarhetsanalys \(FORSA\)https://www.foi.se > report > FOI-R--3288--SE](https://www.foi.se/report/FOI-R--3288--SE)

Länsstyrelsen Västra Götaland, Handbok för kommunalt RSA-arbete, l-nr 2018:62, d nr: 451-5313-2015, <https://www.lansstyrelsen.se/vastra-gotaland/tjanster/publikationer/2018/handbok-for-kommunalt-rsa-arbete.html>

Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2006544-om-kommuners-och-landstings_sfs-2006-544

Förordning (2006:637) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-2006637-om-kommuners-och-landstings_sfs-2006-637

FOI, Integrera klimatanpassning i kommunala risk- och sårbarhetsanalyser – en vägledning, FOI-R--3388--SE, [Integrera klimatanpassning i kommunala riskhttps://www.foi.se > report > FOI-R--3388--SE](https://www.foi.se > report > FOI-R--3388--SE)

ROSA. en metod för risk- och sårbarhetsanalyser, Länsstyrelsen i Kronobergs län – 2003-10-27, https://www.msb.se/contentassets/73c39aa9574644f7ab9948319cc17cf8/risk_sarbarhet_kronobergs_lan_2003.pdf

MSB, Statliga myndigheters RSA-redovisning 2022: Utifrån Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om statliga myndigheters risk- och sårbarhetsanalyser (MSBFS 2016:7). MSB1457, ISBN:978-91-7927-293-7. <https://rib.msb.se/filer/pdf/30043.pdf>

Sem2: Litteraturseminarium – Sårbarheter i olika kontexter

(personlig läsanvisning på Lisam kommer)

Beebejaun, Y. (2017). "Gender, urban space, and the right to everyday Life", *Journal of Urban Affairs*, 39:3, 323-334, DOI: 10.1080/07352166.2016.1255526

Chaudhuri, S. (2017). "Some Dimensions of Vulnerability: A Study of the Urban Poor in Kolkata." *Indian Journal of Human Development* 11.1: 109-123.

Ho, Hung Chak, et al. (2018). "Influences of socioeconomic vulnerability and intra-urban air pollution exposure on short-term mortality during extreme dust events." *Environmental Pollution* 235 155-162.

Otu, S.E., and A. Agugua (2020). "An analysis of transit safety among college students in Lagos, Nigeria" 194-214 in Ceccato, Vania, and Mahesh K. Nalla. (eds.) *Crime and Fear in Public Places: Towards Safe, Inclusive and Sustainable Cities*. Taylor & Francis.

Rosenthal, Joyce Klein, Patrick L. Kinney, and Kristina B. Metzger. (2014). "Intra-urban vulnerability to heat-related mortality in New York City, 1997–2006." *Health & Place* 30: 45-60.

Stjernborg, V., and R. Bamzar. (2020). "Does context matter? Older adults' safety perceptions of neighborhood environments in Sweden." 250-264. in Ceccato, Vania, and Mahesh K. Nalla. (eds.) Crime and Fear in Public Places: Towards Safe, Inclusive and Sustainable Cities. Taylor & Francis.

Vearey, Joanna, et al. (2010). "Urban health in Johannesburg: the importance of place in understanding intra-urban inequalities in a context of migration and HIV." Health & Place 16.4: 694-702.

Lab1-a: Sårbarhetsbedömning i lärarsituationen - Google Earth

(Lärarstudenter)

Todd C. Patterson (2007) Google Earth as a (Not Just) Geography Education Tool, Journal of Geography, 106:4, 145-152, DOI: 10.1080/00221340701678032.

<https://doi.org/10.1080/00221340701678032>

Lab1-b: Sårbarhetsbedömning i ArcGIS (Samhällsplanerarstudenter)

Preston, B., et al (2011). Putting vulnerability to climate change on the map: a review of approaches, benefits, and risks. Integrated Research for Sustainability Science 8: pp. 177-202.

Lab2-a: Klimatanpassningsspelet – ett spel för gymnasieelever

(Lärarstudenter)

Neset, T.-S.; Andersson, L.; Uhrqvist, O.; Navarra, C. Serious Gaming for Climate Adaptation—Assessing the Potential and Challenges of a Digital Serious Game for Urban Climate Adaptation. Sustainability 2020, 12, 1789.

Lab2-b: Klimatrisker och samhällsplanering (Samhällsplanerarstudenter)

Klimatrelaterade risker i översiktsplanering, Metodstöd.

https://catalog.lansstyrelsen.se/store/39/resource/DA_2021_3_2

Inlämning 2: Grupparbete, KSA för en myndighet

(+ "lästips" som finns längre ner i dokumentet)

Nationell strategi för klimatanpassning. Regeringens proposition 2017/18:163

https://www.regeringen.se/494483/contentassets/8c1f4fe980ec4fcb8448251acde6bd08/171816300_webb.pdf

Förordning (2018:1428) om myndigheters klimatanpassningsarbete,

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-20181428-om-myndigheters_sfs-2018-1428

Chapter 1.3 in: Ara Begum, R., R. Lempert, E. Ali, T.A. Benjaminsen, T. Bernauer, W. Cramer, X. Cui, K. Mach, G. Nagy, N.C. Stenseth, R. Sukumar, and P. Wester, 2022: Point of Departure and Key Concepts. In: *Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability. Contribution of Working Group II to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change* [H.-O.Pörtner, D.C.Roberts, M.Tignor, E.S.Poloczanska, K.Mintenbeck, A.Alegría, M.Craig, S. Langsdorf, S. Löschke, V. Möller, A. Okem, B. Rama (eds.)]. Cambridge University Press, Cambridge, UK and New York, NY, USA, pp. 121–196, doi:10.1017/9781009325844.003.

https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg2/downloads/report/IPCC_AR6_WGII_Chapter01.pdf

IPCC, 2023: Summary for Policymakers. In: *Climate Change 2023: Synthesis Report. Contribution of Working Groups I, II and III to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change* [Core Writing Team, H. Lee and J. Romero (eds.)]. IPCC, Geneva, Switzerland, pp. 1-34, doi: 10.59327/IPCC/AR6-9789291691647.001, SMHI, KLIMATOLOGI Nr 72, 2023,

https://www.smhi.se/polopoly_fs/1.199795!/Klimatologi_72%20Klimat%20i%20förändring%202023%20Syntesrapport.pdf

Füssel H-M, Klein RT (2006) Climate Change Vulnerability Assessments: An Evolution of Conceptual Thinking. *Clim Change* 75:301–329. doi: 10.1007/s10584-006-0329-3

Jurgilevich A, Räsänen A, Groundstroem F, Juhola S (2017) A systematic review of dynamics in climate risk and vulnerability assessments. *Environ Res Lett* 12:13002. doi: 10.1088/1748-9326/aa5508

Lästips – frivillig läsning

Lästips 'Matsäkerhet'

Eriksson, C., Fischer, K., & Ulfbecker, E. (2020). Technovisions for Food Security as Sweden Restores Its Civil Defence. *Technology & Society*, 25, 106–123. <https://doi.org/10.1177/0971721819889924>

Näringsdepartementet (2020). *Livskraft – mätt och frisk. Öppen sammanfattning av Livsmedelsverkets, Jordbruksverkets och Statens veterinärmedicinska anstalts redovisning gällande underlag för den fortsatta inriktningen av det civila försvaret (Ju2019/02477/SSK)*. <https://www.livsmedelsverket.se/globalassets/om-oss/redovisade-reguppdrag/oppen-sammanfattning-livskraft-matt-och-frisk.pdf>

FAO, IFAD, UNICEF, WFP, & WHO. (2020). *The State of Food Security and Nutrition in the World 2020. Transforming food systems for affordable healthy diets*. <https://doi.org/10.4060/ca9692en>

European Commission (2020). *Farm to Fork Strategy – for a fair, healthy and environmentally-friendly food system*.

https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/f2f_action-plan_2020_strategy-info_en.pdf

Lästips 'Sårbarhet i olika kontexter?'

Ali, T.S., Gunilla Krantz, Raisa Gul, Nargis Asad, Eva Johansson & Ingrid Mogren (2011). Gender roles and their influence on life prospects for women in urban Karachi, Pakistan: a qualitative study, *Global Health Action*, 4:1: 7448, DOI: 10.3402/gha.v4i0.7448

Burkart, Katrin, et al. (2016). "Modification of heat-related mortality in an elderly urban population by vegetation (urban green) and proximity to water (urban blue): evidence from Lisbon, Portugal." *Environmental health perspectives* 124.7: 927-934.

Ceccato, Vania, and Mahesh K. Nalla. (2020). *Crime and Fear in Public Places: Towards Safe, Inclusive and Sustainable Cities*. Taylor & Francis.

de Assis Dias, M. C., Saito, S. M., dos Santos Alvalá, R. C., Stenner, C., Pinho, G., Nobre, C. A., ... & Lima, C. O. (2018). Estimation of exposed population to landslides and floods risk areas in Brazil, on an intra-urban scale. *International Journal of Disaster Risk Reduction*, 31: 449-459.

Johansson, Klara, Lucie Laflamme, and Miriam Eliasson. (2012). "Adolescents' perceived safety and security in public space—A Swedish focus group study with a gender perspective." *Young* 20.1: 69-88.

Park, Sang-Jin, et al. (2018). "Mapping hypothermia death vulnerability in Korea." *International journal of disaster risk reduction* 31: 668-678.

Tunström, Moa, and Shinan Wang. (2019). *The segregated city: A Nordic overview*. Nordic Council of Ministers.

Lästips 'RSA, beredskap och säkerhet'

MSB, Vägledning - Statliga myndigheters RSA- redovisning 2022, MSB1457 – juli 2022, <https://rib.msb.se/filer/pdf/30043.pdf>

MSB, Nationell risk- och förmågebedömning 2019, MSB1392

Örebro läns gemensamma stöd för redovisning av risk- och sårbarhetsanalyser, p-nr 2019:10, dnr: 451-1390-2019

MSB, *Systematiskt arbete med skydd av samhällsviktig verksamhet*, MSB932 - reviderad april 2018, ISBN: 978-91-7383-823-8, <https://rib.msb.se/filer/pdf/27978.pdf>

MSB:s stödverktyg kring kontinuitetshantering:
<https://www.msb.se/kontinuitetshantering>

Lag (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap,
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-19921403-om-totalforsvar-och-hojd_sfs-1992-1403

Förordning (2015:1053) om totalförsvaret och höjd beredskap,
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-20151053-om-totalforsvar-och-hojd_sfs-2015-1053

Förordning (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap, https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-20151052-om-krisberedskap-och_sfs-2015-1052

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om statliga myndigheters risk- och sårbarhetsanalyser, MSBFS 2016:7, <https://www.msb.se/contentassets/1c4dbd86270049cbb3fef7113dc4745d/foreksrifte-r-myndigheter-rsa.pdf> (gäller också länsstyrelser)

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om landstings risk- och sårbarhetsanalyser, MSBFS

2015:4 <https://www.msb.se/contentassets/69ade352aed24346a34883ed52f9c46b/foreskrifter-landstings-rsa.pdf>

Försvarsmakten och MSB, Sverige kommer att möta utmaningarna: Gemensamma grunder (grundsyn) för en sammanhängande planering för totalförsvaret, FM2016-13584:3, <https://www.msb.se/contentassets/f1298afdcob1489eb4262d8ccbb63c86/sverige-kommer-att-mota-utmaningarna-2016-06-10.pdf>

Försvarsmakten och MSB, Öppen sammanfattning av Försvarsmaktens och MSB:s redovisning av regeringsbeslut 11 maj 2017 [Beskrivning av hur totalförsvaret byggs upp], FM2019-4316:4 MSB2017-03498-4, <https://www.msb.se/contentassets/f1298afdcob1489eb4262d8ccbb63c86/oppen-sammanfattning-av-redovisning-av-regeringsuppdrag-11-maj-2017-190216.pdf>

Försvarsberedningen, Motståndskraft: Inriktningen av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret 2021–2025, Ds 2017:66, <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/departementsserien-och-promemorior/2017/12/ds-201766/>

MSBFS 2016:7 föreskrifter och allmänna råd om statliga myndigheters risk- och sårbarhetsanalyser, <https://www.msb.se/siteassets/dokument/regler/rs/153e4f90-d672-4fd5-a86f-foebbo8cea28.pdf>

Försvarspolitisk inriktning – Sveriges försvar 2016–2020
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/proposition/forsvarspolitisk-inriktning--sveriges-forsvar_H203109

En strategi för Sveriges säkerhet
<https://www.regeringen.se/contentassets/oedfad3d44dc4ae092212826a8b67e24/en-strategi-for-sveriges-sakerhet-ds-20061>

Lästips 'Klimatrisk och sårbarhet'

Vägledning och checklistor, Klimatanpassning i Samhällsplanering.
<https://www.klimatanpassning.se/klimatanpassa/vagledning-for-klimatanpassning/hantera-risker/samhallsplanering-1.89112>

Ara Begum, R., R. Lempert, E. Ali, T.A. Benjaminsen, T. Bernauer, W. Cramer, X. Cui, K. Mach, G. Nagy, N.C. Stenseth, R. Sukumar, and P. Wester, 2022: Point of Departure and Key Concepts. In: Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability. Contribution of Working Group II to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change [H.-O.Pörtner, D.C.Roberts, M.Tignor, E.S.Poloczanska, K.Mintenbeck, A.Alegría, M.Craig, S. Langsdorf, S. Lösckke, V. Möller, A. Okem, B. Rama (eds.)]. Cambridge University Press, Cambridge, UK and New York, NY, USA, pp. 121–196,

doi:10.1017/9781009325844.003.

https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg2/downloads/report/IPCC_AR6_WGII_Chapter01.pdf

Bernes C. (2017) En varmare värld Växthuseffekten och klimatets förändringar – Tredje upplagan, Third. Swedish Environmental Protection Agency, Stockholm

Birkmann J (2007) Risk and vulnerability indicators at different scales: Applicability, usefulness and policy implications. *Environ Hazards* 7:20–31. doi: 10.1016/j.envhaz.2007.04.002

Costa L, Kropp J (2013) Linking components of vulnerability in theoretic frameworks and case studies. *Sustain Sci* 8:1–9. doi: 10.1007/s11625-012-0158-4

EEA (2017) Climate change, impacts and vulnerability in Europe 2016: An indicator-based report. European Environmental Agency, Luxembourg

Hinkel J (2011) “Indicators of vulnerability and adaptive capacity”: Towards a clarification of the science–policy interface. *Glob Environ Chang* 21:198–208. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.gloenvcha.2010.08.002>

Juhola S., Glaas E., Neset T-S. and Linnér B-O. (2016). Redefining maladaptation. *Environmental Science and Policy*, 55, 135-140.

Räsänen A, Juhola S, Nygren A, et al (2016) Climate change, multiple stressors and human vulnerability: a systematic review. *Reg Environ Chang* 16:2291–2302. doi: 10.1007/s10113-016-0974-7

Rød JK, Berthling I, Lein H, et al (2012) Integrated vulnerability mapping for wards in Mid Norway. *Local Environ* 17:695–716. doi: 10.1080/13549839.2012.685879

Rød JK, Opach T, Neset T-S (2014) Three core activities toward a relevant integrated vulnerability assessment: validate, visualize, and negotiate. *J Risk Res* 18:7:1–19. doi: 10.1080/13669877.2014.923027

Reisinger, Andy, Mark Howden, Carolina Vera, et al. (2020) The Concept of Risk in the IPCC Sixth Assessment Report: A Summary of Cross-Working Group Discussions. Intergovernmental Panel on Climate Change, Geneva, Switzerland. pp15. https://www.ipcc.ch/site/assets/uploads/2021/02/Risk-guidance-FINAL_15Feb2021.pdf

Scholz RW, Blumer YB, Brand FS (2012) Risk, vulnerability, robustness, and resilience from a decision- theoretic perspective. *J Risk Res* 15:313–330. doi: 10.1080/13669877.2011.634522